

LEGE nr. 104 din 27 martie 2003

privind manipularea cadavrelor umane si prelevarea organelor si tesuturilor de la cadavre in vederea transplantului

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art. 1 - (1) Prin cadavre umane se intelege persoanele care nu mai prezinta nici un semn de activitate cerebrala, cardiaca sau respiratorie si care sunt declarate decedate din punct de vedere medical, potrivit legii.

(2) Confirmarea medicala a mortii cerebrale se face pe baza criteriilor de diagnostic stabilite conform legii.

Art. 2 - Dreptul de manipulare a cadavrelor umane pentru diagnostic sau activitati didactice si stiintifice revine serviciilor de anatomie patologica si de prosectura ale spitalelor si institutiilor de medicina legala, catedrelor de anatomie si de anatomie patologica ale institutiilor de invatamant superior medical uman de stat sau private, acreditate ori autorizate, care organizeaza serviciile pentru exploatarea cadavrelor.

Art. 3 - Serviciile de anatomie patologica, prosectura si morfopatologie din cadrul spitalelor, precum si catedrele de anatomie patologica din institutiile de invatamant superior medical uman asigura, prin mijloace cu caracter stiintific, stabilirea diagnosticului de certitudine, contribuind la realizarea cercetarii stiintifice in domeniul medical si la imbunatatirea asistentei medicale.

Art. 4 - (1) Serviciile pentru exploatarea cadavrelor sunt structuri functionale ale catedrelor de anatomie din institutiile de invatamant superior medical uman care au atributia preluarii acestora, in scopul prelevarii si conservarii tesuturilor si organelor umane pentru activitate didactica si stiintifica.

(2) Institutiile de invatamant superior medical uman care organizeaza servicii pentru exploatarea cadavrelor pot detine si utiliza crematorii, conform prevederilor legale in domeniul protectiei mediului si cu respectarea normelor igienico-sanitare stabilite de Ministerul Sanatatii si Familiei.

Art. 5 - Activitatea de anatomie patologica consta in efectuarea de examene macroscopice si microscopice asupra produselor biologice recoltate fie persoanelor in viata, fie la autopsie cadavrelor, si anume: piese operatorii, material biptic, biopsii de tract digestiv, bronsice, hepatice, pancreatice, renale, punctii medulare, ganglionare, lichide biologice, material aspirat cu ac fin, frotiuri exfoliative, organe, fragmente tisulare si altele asemenea.

Art. 6 - In spitale se organizeaza un serviciu de anatomie patologica unic, ca sectie sau departament, subordonat administrativ direct conducerii spitalului, in care sunt incluse 3 compartimente distincte:

- a) compartimentul de histopatologie;
- b) compartimentul de citologie;
- c) compartimentul de prosectura.

Art. 7 - Activitatea din compartimentele de prosectura si autopsiile anatomopatologice se realizeaza numai in spitale sau in institutii de medicina legala.

CAPITOLUL II

Serviciile de anatomie patologica si prosectura

Art. 8 - (1) Activitatea de prosectura consta in urmatoarele:

- a) efectuarea de autopsii in scop anatomoclinic si efectuarea examenului histopatologic al fragmentelor recoltate in cursul autopsiei sunt obligatorii si este recomandabil sa fie efectuate de catre acelasi anatomopatolog, pentru a corela datele de macroscopie cu cele de microscopie si, ulterior, cu datele clinice, in scopul aprecierii gradului de concordanta anatomoclinica;
- b) activitati de restaurare a aspectului cadavrelor, precum: imbalsamarea, spalarea, imbracarea si cosmetizarea cadavrelor.

(2) Activitatile prevazute la alin. (1) lit. b) reprezinta o masura medicala obligatorie pentru prevenirea contaminarii si trebuie efectuate de personalul specializat al compartimentului de prosectura.

Art. 9 - Structura organizatorica si de personal, precum si atributiile serviciilor de anatomie patologica si prosectura din cadrul spitalelor sunt stabilite prin ordin al ministrului sanatatii si familiei.

Art. 10 - (1) Autopsia anatomopatologica se efectueaza obligatoriu in toate decesele survenite in spital care nu sunt cazuri medico-legale si unde este necesara confirmarea, precizarea sau completarea diagnosticului clinic, inclusiv decesul copiilor sub un an, indiferent de locul decesului, precum si decesele materne care nu sunt cazuri medico-legale.

(2) Nu se considera deces sub 24 de ore decesul survenit in cursul transferului intre sectii sau spitale, daca nu exista dubii asupra tratamentului aplicat sau a diagnosticului de deces, precum si decesul survenit in cursul internarii pentru o cura periodica a unei afectiuni cronice terminale, daca nu exista dubii asupra tratamentului aplicat sau a diagnosticului de deces.

(3) Pentru pacientii cu afectiuni cronice cunoscute, bine investigate, in conditiile in care apartinatorii nu au nici o rezerva asupra bolii si tratamentului aplicat si isi asuma in scris responsabilitatea pentru aceasta, se poate dispune neefectuarea autopsiei, sub semnatura, de catre directorul spitalului, cu avizul sefului de sectie unde a fost internat decedatul, al medicului curant si sefului serviciului de anatomie patologica.

Art. 11 - In toate cazurile in care exista suspiciunea unor implicatii medico-legale prevazute de lege, seful serviciului de anatomie patologica din cadrul spitalului anunta in scris, in termen de 24 de ore, organele de urmarire penala competente, pentru indrumarea cazului catre institutia de medicina legala, potrivit competentei teritoriale prevazute in Ordonanta Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala, aprobata cu modificari prin Legea nr. 459/2001, cu modificarile ulterioare. Aceeasi procedura se realizeaza si pentru decedatii neidentificati si pentru cetatenii straini decedati in spital.

CAPITOLUL III

Catedrele de anatomie si organizarea serviciilor pentru exploatarea cadavrelor

Art. 12 - Catedra de anatomie este o unitate functionala in cadrul institutiei de invatamant superior medical uman si care include serviciul pentru exploatarea cadavrelor, a carui structura organizatorica si de personal este stabilita de conducerea institutiei.

Art. 13 - Serviciile pentru exploatarea cadavrelor din cadrul catedrelor de anatomie au urmatoarele atributii:
a) preiau cadavrele pe baza de protocol incheiat intre institutiile de invatamant superior medical si serviciile de anatomie patologica si prosectura ale spitalelor;

b) prepara si conserva cadavrele pentru disectie, punand la dispozitia invatamantului anatomic si chirurgical materialul didactic;

c) efectueaza preparate anatomice;

d) prepara schelete;

e) conserva tesuturi si organe.

Art. 14 - Serviciile pentru exploatarea cadavrelor din cadrul catedrelor de anatomie desfasoara in principal activitati de invatamant si de cercetare stiintifica medicala.

Art. 15 - Serviciile pentru exploatarea cadavrelor din cadrul catedrelor de anatomie colaboreaza in activitatea lor cu compartimentele de microscopie ale catedrelor de histologie, de anatomie patologica si de biologie celulara ale institutiilor de invatamant superior medical uman.

Art. 16 - (1) Catedrele de anatomie, anatomie patologica, histologie si biologie celulara impreuna cu serviciile de prosectura constituie un departament functional in cadrul institutiei de invatamant superior medical uman.

(2) Serviciile de prosectura din spitalele universitare sunt folosite ca baze clinice pentru catedrele de anatomie si anatomie patologica.

CAPITOLUL IV

Finantarea si salarizarea personalului

Art. 17 - (1) Finantarea serviciilor de anatomie patologica si prosecturi din cadrul spitalului se face din bugetul Fondului de asigurari sociale de sanatate, prin bugetul spitalului, conform legii.

(2) Finantarea serviciilor pentru exploatarea cadavrelor din cadrul catedrelor de anatomie se face din bugetul de stat alocat institutiei de invatamant superior medical uman si din venituri proprii ale institutiei.

(3) – ABROGAT prin legea nr. 95/ 2006..

Art. 18 - (1) Personalul care isi desfasoara activitatea in serviciile de anatomie patologica si prosecturi ale spitalelor, precum si personalul catedrelor de anatomie, de histologie, de anatomie patologica si al catedrei de biologie celulara se incadreaza in categoria locurilor de munca in conditii deosebite de munca.

(2) Salariile de baza ale personalului prevazut la alin. (1) sunt cu 100% mai mari fata de salariile de baza prevazute de lege pentru aceleasi categorii de personal, la care se adauga sporurile legale.

CAPITOLUL V

Folosirea cadavrelor in scop didactic si stiintific si prelevarea de tesuturi si organe de la cadavre

Art. 19 - Catedrele de anatomie, de anatomie patologica si serviciile de prosecturi si anatomie patologica pot prelua cadavre in scop didactic si stiintific in urmatoarele situatii:

a) in situatia in care exista o intelegere expresa prealabila, acordata in scris, a pacientului sau a familiei;
b) persoanele in viata isi pot pune la dispozitia institutiei de invatamant superior medical uman corpul, dupa deces, in baza unor norme comune elaborate de serviciile de prosectura ale spitalelor si conducerea institutiilor de invatamant superior medical uman;

c) cadavrele nerevendicate intr-o perioada mai mare de 10 zile dupa deces sau cele fara apartinatori sunt preluate de serviciile pentru exploatarea cadavrelor ale catedrelor de anatomie, in baza unor norme comune stabilite de spitale si senatul institutiilor de invatamant superior medical uman.

Art. 20 - Institutiile de invatamant superior medical uman care preiau cadavre in scop didactic sau stiintific asigura serviciile funerare. Aceeasi prevedere se aplica si pentru cadavrele folosite in scopul donarii de organe si/sau tesuturi, in vederea efectuarii procedurilor de transplant.

Art. 21 –ABROGAT prin Legea nr. 95/ 2006.

Art. 22 - Prelevarea de tesuturi si organe de la cadavre este coordonata si supravegheata de Comisia de transplant de tesuturi si organe umane din cadrul Ministerului Sanatatii si Familiei, constituita conform legii.

Art. 23 - ABROGAT prin Legea nr. 95/ 2006.

Art. 24 - (1) Prelevarea si conservarea de tesuturi si organe de la cadavre se organizeaza prin centrele regionale de transplant si spitalele acreditate in acest sens de catre Ministerul Sanatatii si Familiei, la propunerea Comisiei de transplant de tesuturi si organe umane.

(2) Conditile in care se poate efectua prelevarea anumitor tesuturi si organe de la cadavre sunt riguros stabilite pentru fiecare in parte de Comisia de transplant de tesuturi si organe umane.

(3) Institutiile de invatamant superior medical uman, precum si spitalele prevazute la alin. (1) infiinteaza un sistem de banci de tesuturi pentru conservarea acestora si de monitorizare a transplantului de organe.

Art. 25 - ABROGAT prin Legea nr. 95/ 2006

Art. 26 - Prelevarea de tesuturi si organe de la cadavre se face astfel incat sa nu prejudicieze rezultatele autopsiei sau ale autopsiei medico-legale.

Art. 27 - Manipularea cadavrelor, precum si prelevarea de tesuturi si organe de la cadavre, cu incalcarea prevederilor prezentei legi, constituie infractiuni si se pedepsesc cu inchisoare de la 1 la 3 ani.

CAPITOLUL VI

Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 28 - In termen de 60 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, Ministerul Sanatatii si Familiei, Ministerul Apelor si Protectiei Mediului si institutiile de invatamant superior medical uman vor supune aprobarii Guvernului normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art. 29 - Orice alte dispozitii contrare prezentei legi se abroga.

Bucuresti, 27 martie 2003

Nr. 104